

Meistaking.

Oudega en Gaastmeer (reconstructie volgens gegevens
ontleend aan Dossier Lammers.)

Op Zondag 's-morgens te 8 à 9 uur zou Burgemeester Schut van Sneek gewaarschuwd zijn door de N.S.B.er (?) van P. uit Oudega geboortig, die op Zaterdagavond 1 Mei van Leeuwarden over Sneek, waar alles tamelijk rustig was, naar Oudega gefietst was.

Zaterdagavond zag hij hoe een groep jongelui op fietsen een melk-wagen tegemoet reed -het was ca.8 uur nu- en dwong de melkbussen aan de kant van de weg te zetten.

Nog later ging het gerucht, dat men de draadverbinding der telefoon wilde verbreken en de spoorrails opbreken.

Van P. zou toen in zenuwachtige stemming weer weggegaan zijn.

De dorppolitie moest in het begin van de Zondagochtend een plakkaat over de afkondiging van het standrecht aanplakken. Dit moest gebeuren aan het publicatiebord bij de Zuivelfabriek. Er kwamen nieuwsgierigen opdagen. Ingezetenenen van Oudega en omgeving wilden het fabrieksterrein oplopen, wat door de politieman werd belet. Het doel was om het personeel, dat voor werkzaamheden in de fabriek was verschenen, op te ruien.

De Burgemeester van Wymbritseradeel was dezen morgen ook naar Oudega gegaan en bezocht te 10 uur de Kerk aldaar.

Te 11 uur Zondag ongeveer, kwam een luxe auto en een vrachtauto, waarin Duitse militairen zaten, het fabrieksterrein oprijden.

(Schut had Beauftragte Ross gewaarschuwd.) Er was een hoeveelheid melk over het fabrieksterrein uitgestort en een melkpraam was geleegd, die bij de fabriek lag.

Vóór de Kerkgang zou de Burgemeester de bevolking al kalmerend hebben toegesproken. De andere mensen gingen daarop naar de kerk.

Tegen het uitgaan van de kerken waren de Duitsers met 25 man Grüne reeds verschenen en werd de Burgemeester van Wymbritseradeel opgewacht, die daarna de Predikanten moest aanmanen om het volk kalmerend toe te spreken. Er werden direct daarop enige jongens gearresteerd en om ca. 5 uur naar Sneek vervoerd. Dit waren: Wiebe de Witte, S.Wiersma, Broer de Witte en Wypke Martens, Bauke de Vries was weg en voor hem in de plaats werd zijn vrouw gearresteerd.

3 Mei naar Groningen vervoerd; waar, om 13 uur Broer de Witte ter dood werd veroordeeld, door het Standgericht en onmiddellijk zou worden gefusilleerd.

Bauke de Vries meldde zich uit eigen beweging, omdat zijn vrouw gevangen genomen was en werd op 4 Mei gefusilleerd.

Broer de Witte geb. 7 Juli 1923 te Workum, wonende te Westhem 101, gefusilleerd 3 Mei 1943.

Bauke de Vries, geb. 30 Juli 1907 te Gaasterland, wonende te Oudega gefusilleerd 4 Mei 1943.

Terwijl de Duitse patrouille te Oudega was, verscheen in Gaastmeer de melkauto uit Oudega begeleid door een Duitse soldaat. Dit was Zondagmiddags onder kerktijd.

Het was de bedoeling om de melk van de boeren af te halen.

Terwijl de auto in de plaats stond en de militairen zich even verwijderde, pakte inwoners het contactsleuteltje uit de cabine en gooiden dat in de sloot en begonnen de banden met messen te be-

werken.

De soldaat woest, belde in de woning van Hillebrand Zijlstra, Oudega op om versterking.

In de tijd, dat de Duitse soldaat opbelde, goot men de gasgenerator vol melk, zodat deze bijna barstte.

Spoedig daarop verscheen een auto met Duitse militairen. Het kerkvolk werd na de dienst bij de boerderij van Onossen bijéén gedreven. Slachtoffers werden hier niet gemaakt.

Schut deelde in Augustus 1943 mee, dat hij Officier was bij de SS. en als zodanig bevoegd was om in de gehele Provincie op te treden.